

122, 3/2

КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ  
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ  
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

Музично-педагогічне відділення  
Циклова комісія викладачів фізичної культури та спортивних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи  
Оксана КОГУТЮК

«30» березня 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

22 РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ ТА ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ:  
22.1. РИТМІКА

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта  
підготовки фахового молодшого бакалавра  
за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка  
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Вінниця 2024

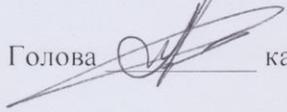
Робоча програма освітнього компонента 22 Розвиток здібностей та творчості дітей перед шкільного віку: 22.1. Ритміка з підготовки фахових молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта

РОЗРОБНИК:

Людмила О САДЧА, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

**СХВАЛЕНО**

Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти  
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

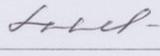
Голова  канд. пед. наук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

**ПОГОДЖЕНО**

Гарант освітньо-професійної програми Дошкільної освіти

 доктор філософії Марина Сорочан

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії викладачів фізичної культури та спортивних дисциплін  
28 серпня 2024 р., протокол № 1

Голова циклової комісії Людмила  Людмила Лесяк

## 1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента			
		Денна форма навчання			
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий			
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта				
Змістових модулів - 2	освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Група:			
		12-Д	31-Д		
		Рік підготовки:			
		I	III		
		Семестр:			
		II	VI		
		Лекції не передбачено	Семінари не передбачено	Практ 42	
		Самостійна робота 48			
Загальна кількість годин - 90	Вид контролю: залік				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних-2 самостійної роботи здобувача освіти – 2.14					

## 2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

### 2.1. Мета, завдання освітнього компонента

**Мета:** Метою навчальної дисципліни «Ритміка» є оволодіння здобувачами освіти змістом та методикою роботи з дітьми в галузі художньо-естетичного виховання засобами музично-ритмічної культури, що включає: музично-

ритмічні вправи ( музично-ритмічні рухи), музично-ритмічні ігри, сприйняття та відтворення музичних творів, теоретичні і практичні знання хореографії, навички постановки дитячих танцювальних номерів та репетиційна робота з дітьми дошкільного віку.

**Завдання:** основними завданнями вивчення дисципліни «Ритміка» є:

- формування фахових умінь майбутніх вихователів дошкільної освіти в організації та проведенні всіх форм музично-ритмічної та хореографічної роботи з дітьми дошкільного віку;
- забезпечення ефективності виховання здобувачів освіти засобами музично-ритмічного виховання через предметно-інтегративну освіту;
- засвоєння здобувачами освіти практичних питань естетичного і фізичного виховання дітей засобами ритміки та хореографії.

## **2.2. Програмні компетентності**

### **2.2.1. Інтегральна компетентність**

Здатність вирішувати типові спеціальні завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

### **2.2.2. Загальні компетентності**

**ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

**ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК3.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

**ЗК5.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

**ЗК6.** Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.

**ЗК7.** Здатність безпечної діяльності.

**ЗК9.** Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

**ЗК10** Здатність до творчого пошуку та реалізації нових ідей до самореалізації та презентації результатів своєї професійної діяльності, критично мислити.

### 2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності

**СК1.** Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самоповага).

**СК2.** Здатність до фізичного розвитку дітей, дошкільного (раннього та перед шкільного) віку, зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

**СК4.** Здатність формування у дітей дошкільного (раннього та перед шкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

**СК10.** Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та перед шкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

**СК13.** Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

Здатність до індивідуального та диференційованого розвитку дітей дошкільного (раннього та перед шкільного) віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

**СК15.** Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

## 2.3. Результати навчання

### 2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- вміти скласти комплекс гімнастичних вправ з предметами і без них під музику різного характеру, темпу;
- володіти прийомами інсценізування дитячих пісень, зображення персонажів у казках під музику;
- володіти основами хореографічної майстерності, методикою навчання рухів, постановкою хореографічних номерів у дошкільному закладі;
- володіти сформованою системою уявлень, понять, знань про синтезовану сутність музично-ритмічного виховання, емоційно-образну пластику і виразні танцювальні рухи як спеціальну мову хореографічного мистецтва;
- вміти правильно добирати музичний супровід;
- осмислювати і визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та перед шкільного) віку.

Усно, письмово, із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до контексту використовувати музичні та хореографічні терміни та поняття.

Давати визначення, пояснювати та наводити приклади основних музично-ритмічних та хореографічних закономірностей та правил.

Перекладати на рідну мову предметні іншомовні терміни та поняття.

Використовувати комп'ютерну техніку та інформаційно-комунікаційні технології.

Вміти концентруватися на вирішенні поставленої задачі, проводити самоконтроль якості виконання завдань.

### 2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

#### **Результати навчання**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

##### **знати:**

- завдання музичних занять та естетичного виховання, вимоги до них та їх організацію;
- правила безпеки при проведенні занять з ритміки у школі, вимоги гігієни;
- характер та будову музичного твору, засоби музичної виразності;
- назви основних позицій та положень класичної та характерної хореографії;
- розшифрування записів танців;
- методику проведення занять з музично-ритмічного виховання.

##### **вміти:**

- організувати роботу команди із залученням однокласників;
- самостійно вишукувати нову інформацію, необхідну для складання ритмічних та гімнастичних комплексів, танцювальних композицій, правильного підбору музичного оформлення;
- проводити критичне оцінювання власного внеску, та ролі окремих членів команди у досягненні спільного результату при виконанні групових завдань;

### **3. Програма освітнього компонента**

Змістовий модуль 1.

#### **ЗАСОБИ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ**

Тема 1. Основи музично-ритмічного виховання Е.Жак- Далькроз та його система музично-ритмічного виховання.

Концепція ритміки Еміля Жак-Далькроз. Принципи, методи та методичні прийоми навчання у музично-ритмічному вихованні. Ритміка, її коротка характеристика та визначення основних дефініцій.

**Тема 2. Музично-ритмічні навички.**

Характер музичного твору, його темп та динамічні відтінки. Форма музичного твору та його вираження в рухах. Метро ритм, його виражальне значення і вираження в рухах.

**Тема 3. Різновиди елементарних рухів.**

Види ходи: бадьорий крок, високий крок, спортивно-урочиста хода, спокійні кроки, крок на пів пальцях, пружинистий хід. Види бігу легкий біг, дріботливий біг, стрімкий біг, танцювальний біг, широкий біг, високий біг. Стрибки, підскоки.

**Тема 4-5. Основні засоби музично-ритмічного виховання.**

Музична драматургія. Види вправ: (на узгодження рухів з музикою, вправи без предмета, вправи ритмічної гімнастики, хореографічні вправи), музичні ігри, ритмічні етюди.

**Тема 6. Рухливі імпровізації під музичний супровід як фактор розвитку музично-ритмічних здібностей.**

Природа імпровізації. Музично-рухова імпровізація. Сюжетно-образна драматургія. Інсценізація пісень для дітей дошкільного віку.

Змістовий модуль 2.

**ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОГО  
ВИХОВАННЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ**

**Тема 7. Колективно-порядкові вправи.**

Фігурна побудова та перебудова у відповідності до частин і фраз музики. Шиккування і перешикування: шеренга, колона, колона парами, коло, ланцюжок, змійка, спіраль.

**Тема 8. Інтеграційний потенціал ритміки.**

Зв'язок ритміки з іншими дисциплінами музичного циклу, а також з театралізованістю, із зображувальним мистецтвом, фізичною культурою, елементарною математикою, мистецтвом слова, природою.

**Тема 9. Музично-терапевтичний потенціал ритміки.**

Музикотерапія в рухах (музично-ритмічні вправи, ігри-імпровізації, танці). Партерна гімнастика. Корекційні можливості ритміки у роботі з особливими дітьми.

#### 4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	аудиторні	у тому числі			
лекції (не передбачено)			семінари (не передбачено)	практичні	самост. робота	
<b>2 семестр</b>						
Змістовий модуль 1 <b>ЗАСОБИ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ,</b> <b>Кількість балів - 60</b>						
Тема 1.	5	2	-	-	2	3
Основи музично-ритмічного виховання Е.Жак- Далькроз та його система музично-ритмічного виховання.						
Тема 2.	10	4	-	-	4	6
Музично-ритмічні навички.						
Тема 3.	15	6	-	-	6	9
Різновиди елементарних рухів.						
Тема 4-5.	38	16	-	-	16	22
Основні засоби музично-ритмічного виховання.						
Тема 6.	6	4	-	-	4	2
Рухливі імпровізації під музичний супровід як фактор розвитку музично-ритмічних здібностей.						
Модульна контрольна робота 1	2	2	-	-	2	
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>76</b>	<b>34</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>34</b>	<b>42</b>
Змістовий модуль 2. <b>ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОГО ВИХОВАННЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ,</b> <b>кількість балів - 20</b>						
Тема 7.	4	2	-	-	2	2
Колективно-порядкові вправи.						
Тема 8.	4	2	-	-	2	2
Інтеграційний потенціал ритміки.						
Тема 9.	4	2	-	-	2	2
Музично-терапевтичний потенціал						

ритміки.						
Модульна контрольна робота 2	2	2	-	-	2	-
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	14	8	-	-	8	6
<b>Разом за семестр</b>	90	42	-	-	42	48
<b>Залік</b>	<b>кількість балів - 20</b>					

#### 4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			
			лекції (не передбачено)	семінари (не передбачено)	практичні	самост. робота
<b>6 семестр</b>						
Тема 1.	5	2	-	-	2	3
Основи музично-ритмічного виховання Е.Жак- Далькроз та його система музично-ритмічного виховання.						
Тема 2.	10	4	-	-	4	6
Музично-ритмічні навички.						
Тема 3.	17	8	-	-	8	9
Різновиди елементарних рухів.						
Тема 4-5.	38	16	-	-	16	22
Основні засоби музично-ритмічного виховання.						
Тема 6.	6	4	-	-	4	2
Рухливі імпровізації під музичний супровід як фактор розвитку музично-ритмічних здібностей.						
Тема 7.	4	2	-	-	2	2
Колективно-порядкові вправи.						
Тема 8.	4	2	-	-	2	2
Інтеграційний потенціал ритміки.						
Тема 9.	6	4	-	-	4	2
Музично-терапевтичний потенціал						

ритміки.						
<b>Разом</b>	90	42	-	-	42	48
<i>Усього годин</i>	90	42	-	-	42	48
<i>Залік</i>						

#### 5. Теми семінарських занять не передбачено навчальним планом

#### 6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1 / 1	Основи музично-ритмічного виховання Е.Жак-Далькроз та його система музично-ритмічного виховання.	2
2.	1 / 2	Музично-ритмічні навички.	4
3.	1 / 3	Різновиди елементарних рухів.	8
4-5.	1 / 4-5	Основні засоби музично-ритмічного виховання.	16
6.	1 / 6	Рухливі імпровізації під музичний супровід як фактор розвитку музично-ритмічних здібностей.	4
7.	2 / 7	Колективно-порядкові вправи.	2
8.	2 / 8	Інтеграційний потенціал ритміки.	2
9.	2 / 9	Музично-терапевтичний потенціал ритміки.	4
<b>Разом</b>			42

#### 7. Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

#### 8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / модуля	Назва теми	К-ть Годин
1.	1 / 1	Загальні питання історії та розвитку музичної ритміки. Ритмічне виховання. Визначення та характеристика.	3
2.	1 / 2	Основні поняття музичної грамоти.	3
3.	1 / 2	Фразування музичних творів (фраза, речення, період).	3
4.	1/3	Описати техніку виконання та визначити кількість тактів: видів ходи, видів бігу та стрибків.	3
5	1/3	Описати техніку виконання та методику навчання танцювальних рухів: звичайного, приставного та перемінного кроків.	1.5

6	1/3	Описати техніку виконання та методику навчання танцювальних кроків: галопу, підскоків. Па польки.	1.5
7	1/3	Виконання підготовчих та підвідних вправ на заняттях з музично-ритмічного виховання.	3
8	1/4	Поняття музична драматургія.	2
9	1/4	Скласти комплекс загально-розвиваючих вправ без предметів.	2
10	1/4	Комплексу вправ ритмічної гімнастики.	2
11	1/5	Описати основні позиції ніг та рук в класичній та характерній хореографії.	2
12	1/5	Деякі елементи класичного екзерсису..	3
13	1/5	Музичні ігри на заняттях з ритміки.	3
14	1/5	Ритмічний етюд на задану тему.	3
15	1/5	Ритмічний етюд за вибором здобувача освіти.	4
16	1/6	Імпровізація як система творчої діяльності.	1
17	1/6	Інсценізація дитячої пісні за вибором здобувача освіти.	1
18	2/7	Колективно-порядкові вправи. Шикування і перешикування.	2
19	2/8	Зв'язок ритміки з іншими дисциплінами музичного циклу.	2
20	2/9	Комплексу партерної гімнастики для дітей дошкільного віку.	2
21	2/9	Значення музично-ритмічного виховання у всебічному розвитку дітей дошкільного віку.	2
Разом			48

### 9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «Ритміка» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні (розповідь, бесіда, міні-лекція тощо) наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні методи, репродуктивний метод, самостійна робота студентів тощо. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з музично-ритмічного виховання застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

#### **10. Методи та форми контролю**

Методами та формами контролю результатів навчання є усне опитування, перевірка виконання творчих завдань, перевірка самостійної роботи, підготовка презентації, розробка та проведення фрагментів занять, само оцінювання, взаємооцінювання залік.

##### **Форми контролю знань здобувачів:**

- поточний;
- модульний ;
- підсумковий (залік).

*Поточний контроль* знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

*Модульний контроль* знань здійснюється через проведення практичних контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

*Підсумковий контроль* знань проводиться у формі заліку (усно або шляхом тестування). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку..

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - А, В, С, В, Е, FХ, F).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

#### **Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання**

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та

дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

**Норми і критерії оцінювання знань  
запланованих програмних результатів навчання**

**Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100).** Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, впевнено виконує практичну частину програми, демонструє глибокі знання методики виконання рухів, вправ, музичних розкладок. Здатен до грамотної побудови комплексів вправ в залежності від програмних вимог окремої частини або заняття в цілому з урахуванням обсягу програмного матеріалу. Методично правильно здійснює показ та пояснення, здатен грамотно підібрати музичний матеріал, вміє визначити та виправити помилки виконавців.

**Оцінка «добре» (рівень досягнень В, 82-89).** Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, достатньо впевнено виконує практичну частину програми, має повні знання методики програмного матеріалу. Допускає незначні помилки при складанні комплексів вправ (частини заняття). Достатньо грамотно може продемонструвати практичний матеріал і пояснити, здатен грамотно підібрати музичне оформлення. Чітко аналізує допущені виконавцями помилки.

**Оцінка «добре» (рівень досягнень С, 75-81).** Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Недостатньо впевнено виконує практичну частину програми, прослідковується непогодженість рухів в складанні комплексів вправ (частини заняття), частково не дотримується вимог до підбору музичного супроводу.

**Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74).** Здобувач

освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, невпевнено виконує практичну частину програми, володіє недостатніми знаннями методики програмного матеріалу, недотримується програмних вимог при складанні комплексів вправ ( частини заняття), недостатньо чітко може відтворити практичний матеріал, Не вміє визначити та аналізувати допущені виконавцями помилки.

**Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень E, бали 60 - 63).** Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

**Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59).** Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання. Оцінка «неприйнятно» (рівень досягнень F). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

#### Шкала оцінювання

№ з/п	Сума балів підсумкового контролю	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
			Для екзамену	Для заліку
1.	90-100	A	відмінно	зараховано
2.	82-89	B	добре	
3.	75-81	C	добре	
4.	64-74	D	задовільно	
5.	60-63	E	задовільно	
6.	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компоненту

## 11. Рекомендована література

### 11.1 Базова література

1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське довілля» / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської, 2017 – 256с.  
[https://mon.gov.ua/storage/app/media/proqramy-rozvytku-ditey/Bilan\\_Proqrama\\_Ukrdosykillja\\_2017.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/proqramy-rozvytku-ditey/Bilan_Proqrama_Ukrdosykillja_2017.pdf)
2. Колногузенко Б.М. Методика роботи з дитячим хореографічним колективом. Ч. 1. Хореографічна робота з дітьми: навч. Посібник / Б.М. Колногузенко, - Харків: ХДАК, 2017, с 162-168.
3. Ніколаї Г.Ю. Ритміка: навч. Посібник для студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. / Г.Ю. Ніколаї, В.В. Ключко. Суми: Вид-во СумДПУ ім. Макаренка, 2013. 136с.
4. Сучасний танець: Основи теорії і практики: навч. посіб. / Бігус О.О. та ін. Київ: Видавництво Ліра К, 2020. 264с.
5. Хореографія та театральна ку-ра України: педагогічні та мистецькі виміри: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.. 18-19 квітня 2013 р. Ч.І. / упоряд. А.М. Підлипська. Київ: КНУКіМ, 2013. 331с.
6. Українське намисто: Десять українських танців (збірка хореографічних творів із музичним додатком) Юрій Колісніченко, Євген Досенко. – Вінниця: Нова Книга, 2014.
7. Хореографія та театральна ку-ра України: педагогічні та мистецькі виміри: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.. 18-19 квітня 2013 р. Ч.І. / упоряд. А.М. Підлипська. Київ: КНУКіМ, 2013. 331с.
8. Шалапа С.В. Теорія і методика викладання спортивного танцю: підручник, Київ: НАКККіМ, 2015. 396 с.

### 11.2 Допоміжна література

1. Васірук С.О. Класичний танець Ів.- Франк . Прик. універс. 2011.
2. Дем'яно Н. Упровадження хореографічної спадщини Василя Верховинця в педагогічну та мистецьку освіту/ Наталія Дем'яно// Імідж сучасного педагога – 2012. - №4. – С.48-50
3. Засоби ритміки і хореографії у професійній підготовці майбутніх фахівців /Ребрина А.А., Павленко О.С., Ференчук Б.М., Мозолюк О.В. //Проблеми освіти: наук. – метод. зб. Київ, 2013
4. Зубатов С.Л. Методика викладання українського народного танцю: підручник, Київ: Видавництво Ліра – К, 2017, 376 с.
5. Плахотнюк О.А. Стилї та напрямки сучасного хореографічного мистецтва / Плахотнюк О.А. – Львів: ЦТДЮГ, 2020, с. 96-105.
6. Розвиток координаційних здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами хореографії / Олег Бубела, Костянтин Петренко, Аліна Сениця, Тарас Осадців // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи, - Львів, 2012, - Вип. 16, т. 2 – С.45-49.

7. Смаглій Г.А. Маловик Л.В. Основи теорії музики: підручник для навч. закл. освіти, культури та мистецтв. / Г.А. Смаглій. Харків. Ранок. 2013. 392с.
8. У світі музичних ігор. І.М. Синяк, О.О. Самсонова. Нова редакція. Державний стандарт дошкільної освіти, 2021
9. Шалапа С.В. Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом. Київ: НАКККіМ, 2015, 256 с.